

ДРУШТВО МАТЕМАТИЧАРА СРБИЈЕ

Општинско такмичење из математике ученика основних школа

10.02.2024.

VII разред

1. Одреди цео број a и природан број n , тако да буде тачна једнакост:

$$a^n = \frac{0,125^4 \cdot (-4,5)^6 \cdot (-0,375)^6 \cdot 125}{2,25^9 \cdot 0,5^{18}}.$$

2. На колико начина се број 2024 може приказати као производ три различита природна броја? Редослед чинилаца није битан.
3. Странице троугла ABC су $AB = 21$ cm, $BC = 17$ cm, $AC = 10$ cm. У унутрашњој области троугла дата је тачка M чије је растојање од странице AB једнако 2 cm, а од странице BC једнако 4 cm. Одреди растојање тачке M од странице AC .
4. Одреди све природне бројеве мање од 1000 чији је производ са бројем 7 једнак кубу неког природног броја.
5. Нека је D тачка хипотенузе AB правоуглог троугла ABC , таквог да је $CA = CD = \sqrt{5}$ и $CB = 2\sqrt{5}$. Израчунај обим и површину троугла BCD .

Сваки задатак се бодује са по 20 бодова.

Израда задатака траје 120 минута.

Решење сваког задатка кратко и јасно образложити.

VII РАЗРЕД

Признавати сваки тачан поступак који се разликује од кључа.
Бодовање прилагодити конкретном начину решавања.

1. Како је $0,125^4 = \left(\frac{1}{8}\right)^4 = \frac{1}{2^{12}}$ [2 бода], $(-4,5)^6 = 4,5^6 = \left(\frac{9}{2}\right)^6 = \frac{3^{12}}{2^6}$ [2

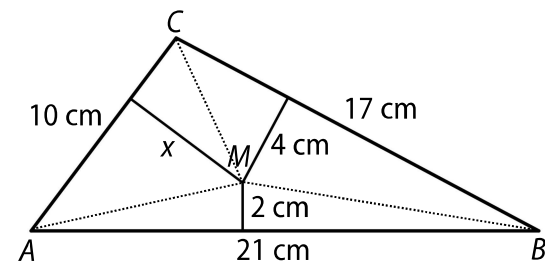
бода], $(-0,375)^6 = 0,375^6 = \left(\frac{3}{8}\right)^6 = \frac{3^6}{2^{18}}$ [2 бода], $125 = 5^3$ [1 бод],

$2,25^9 = \left(\frac{9}{4}\right)^9 = \frac{3^{18}}{2^{18}}$ [2 бода] и $0,5^{18} = \left(\frac{1}{2}\right)^{18} = \frac{1}{2^{18}}$ [2 бода], то је

$$\frac{1}{2^{12}} \cdot \frac{3^{12}}{2^6} \cdot \frac{3^6}{2^{18}} \cdot 5^3 = \frac{3^{18} \cdot 5^3}{2^{36}} = 5^3 \text{ [7 бодова], па је } a = 5 \text{ [1 бод] и } n = 3 \text{ [1 бод].}$$

2. $2024 = 1 \cdot 2^3 \cdot 11 \cdot 23$ [6 бодова]. Уочимо све производе у којима је 1 један од чинилаца. Тада је $2024 = 1 \cdot 2 \cdot 1012 = 1 \cdot 4 \cdot 506 = 1 \cdot 8 \cdot 253 = 1 \cdot 11 \cdot 184 = 1 \cdot 22 \cdot 92 = 1 \cdot 23 \cdot 88 = 1 \cdot 44 \cdot 46$ [сваки производ по 1 бод]. Ако је 2 најмањи од чинилаца, све могућности $2 \cdot 4 \cdot 253 = 2 \cdot 11 \cdot 92 = 2 \cdot 22 \cdot 46 = 2 \cdot 23 \cdot 44$ [сваки производ по 1 бод]. Ако је 4 најмањи од чинилаца, сви производи су $4 \cdot 11 \cdot 46 = 4 \cdot 22 \cdot 23$ [сваки производ по 1 бод]. Ако је 8 најмањи чинилац, постоји само један производ $8 \cdot 11 \cdot 23$ [1 бод]. За сваки нетачно наведени производ одузети по 1 бод.

3. Површину троугла ABC можемо израчунати користећи Херонов образац: $P = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}$, где је s полуобим троугла, тј. $s = 24$ cm, па је $P = \sqrt{24 \cdot 3 \cdot 7 \cdot 14} = 84$ cm² [8 бодова]. Са друге стране површину троугла ABC можемо израчунати као збир површина троуглова ABM , BMC и AMC , у којима су висине заправо растојања тачке M од страница троугла. Следи да је $P = \frac{21 \cdot 2}{2} + \frac{17 \cdot 4}{2} + \frac{10 \cdot x}{2} = 84$ cm² [8 бодова], одакле је тражено растојање $x = 5,8$ cm [4 бода].

4. (МЛ 57/2) Нека је x такав број. Тада је $7x = y^3$, за неки природан број y . Због дељивости леве стране са 7, следи да таква мора бити и десна страна, па је $y = 7k$, за неки природан број k [5 бодова]. Одатле следи да је $7x = 7^3 \cdot k^3$, односно $x = 49 \cdot k^3$ [5 бодова]. Ако је $k \geq 3$, онда је $x = 49 \cdot k^3 \geq 49 \cdot 3^3 = 1323 > 1000$, што се противи услову задатка да је $x < 1000$. Дакле, важи $k < 3$ [6 бодова]. За $k = 1$ је $x = 49$ [2 бода], а за $k = 2$ је $x = 392$ [2 бода].

5. (МЛ 58/1) Нека је E подножје висине из темена C на хипотенузу AB . На основу Питагорине теореме је $AB = \sqrt{AC^2 + BC^2} = 5$ [1 бод]. Из површине троугла ABC је $P = \frac{AC \cdot BC}{2} = 5 = \frac{AB \cdot EC}{2} = \frac{5 \cdot EC}{2}$, одакле следи да је $EC = 2$ [4 бода]. Даље, из Питагорине теореме у једнакокраном троуглу ADC је $ED = AE = \sqrt{AC^2 - EC^2} = 1$ [4 бода], па је $BD = AB - AD = 3$ [5 бодова]. Обим троугла BCD је онда једнак $3 + 3\sqrt{5}$ [3 бода]. Површину троугла BCD можемо добити када од површине троугла ABC одуземо површину троугла ACD и она је $P = 5 - \frac{AD \cdot EC}{2} = 3$ [3 бода].

